

Posmrtný život – aké boli o ňom predstavy pred príchodom Ježiša Krista? I.

Stanislav Trebatický

4. novembra 2019 ✝ Cirkev ✝ Nebo, očistec, peklo

Písomné pramene, z ktorých čerpáme informácie o dejinách ľudského myslenia, nepoznajú takú civilizáciu, ktorá by neverila v posmrtný život. To, čo sa menilo, boli predstavy o ľudskej existencii po zániku telesnej schránky. Pred príchodom Pána Ježiša ľudstvo tápalo v blude a verilo rôznym zvráteným predstavám o posmrtnom živote. V hlavných svetových náboženstvách tieto bludy pretrvávajú dodnes. Napriek tomu je vhodné sa oboznámiť s rôznymi dejinnými aj súčasnými podobami týchto predstáv: jednak preto, aby sme dobre poznali povahu bludu a vedeli naň správne reagovať, no aj preto, aby sme rozpoznali aj v pohanstve konštantnú snahu človeka po transcendentne.

Mezopotámia

Už na mezopotámskych náboženstvách môžeme pozorovať, ako sa k elementárnej pravde o existencii duše po smrti postupne pridávali antropomorfné predstavy. V Mezopotámii bol ponímaný posmrtný život ako určitý tieňový variant života pozemského. Človek bol závislý od konzumácie potravín, ktoré mu sprostredkovali posmrtné dary od potomkov. Celkovo bola vízia posmrtného života pesimistická: pravý život bol na zemi a po smrti bolo len živorenie. Po smrti sa z človeka stal *gidim* – nemateriálny dvojník človeka. Vládkyňou podsvetia bola bohyňa Nergal.

Čína

Taktiež v Číne bola zaužívaná viera v posmrtnú existenciu duší. Po smrti mala pokračovať existencia duší v tzv. tabuľkách predkov, v hrobch alebo v tzv. Žltých prameňoch, čo boli akési nie príliš príjemné podzemné miesta. Na nebesia mohli vystúpiť len príslušníci vládnučich dynastií. Rozšírený bol aj mýtus o možnosti získania nesmrteľnosti v ľudskom tele, čiže o doslovnej nesmrteľnosti. Údajní odborníci na nesmrteľnosť, niečo ako tréneri nesmrteľnosti, cvičili ľudí, za vysoké finančné čiastky, v schopnosti neumrieť. Vycvičení nesmrteľníci odchádzali do ďaleko-položených rajov v horách a na tajomné ostrovy. Kolovali aj báchorky o elixíroch nesmrteľnosti, veľmi drahých, samozrejme.

Zdroj: pixnio.com

India

Pre hinduizmus je typická predstava o posmrtnej reinkarnácii duší, čiže o prevteľovaní. Duša po smrti opúšťa telo a pokračuje v existencii v novom prijatom tele. Podľa kvality života postupuje buď k vyššej forme existencie alebo nižšej. Podmienkou „kolobehu“ duší je aj spálenie mŕtveho tela. Duša neputuje do nového tela okamžite, ale predstupuje pred boha smrti Jamu-Dharmarádžu (Vládcu Dharmy). Ten na základe predchádzajúceho života vynesie nad dušou rozsudok o jej budúcnosti. Dočasne je potom duša umiestnená buď v pekle alebo v nebi. Až do ďalšej reinkarnácie. Môže však nastať aj výnimka, a tou je prevtelenie do polo-božskej alebo polo-démonickej bytosti. Vrcholným cieľom hinduizmu je zbavenie sa života ako takého, koniec reinkarnácií. Život je totiž vnímaný ako niečo negatívne, ideálom je nebytie – nirvána.

Egypt

V Egypte sa, podobne ako v Mezopotámii, stretávame s výrazne pozemskou predstavou záhrobného života. Bol to svet v podstate rovnaký ako tu na zemi, ale všetko v ňom bolo väčšie: obilie bolo väčšie, zem úrodnejšia a na druhej strane aj negatívne veci boli väčšie. Dalo sa v ňom aj zomrieť a to bola smrť definitívna. Kto sa chcel dostať do tohto sveta, musel uchovať svoje telo formou mumifikácie. Bez neho nemohol žiť. Aby duša po ceste nezblúdila, boli do hrobov vkladané Knihy mŕtvych, ktoré poskytovali návod, ako sa dostať správne k súdu.

Človek aj po smrti zostal príslušníkom kasty, ku ktorej patrila, avšak bolo menej práce a dokonca sa neskôr vyvinula prax vytvárania služobníkov pre mŕtveho z hlinených sošiek. Títo mu slúžili a pracovali s ním alebo za neho. Do posmrtného života sa nedostali zbojníci a vojaci a tak tam panoval mier.

Mayovia

Pokiaľ sa v Oriente stretávame s predstavami, ktoré ašpirujú na vyššiu duchovnosť, v Amerike sa spoločnosť javí ako séria démonického zúfalstva. Mŕtvi odchádzali po smrti do rôznych záhrobných miest. Existovalo pre nich podsvetie boha smrti Kisina, slnečný svet najvyššieho boha Hačakyuma, vodný svet boha dažďa Metzaboka a najvyššia vrstva nebies boha – stvoriteľa Kakoča. Čo je však zvláštne a podozrivé, mŕtvi nie sú oplakávaní smutnými potomkami, ale naopak, jedinou starosťou pozostalých je, aby sa náhodou nevrátili späť! Strach z návratu mŕtvych bol taký veľký, že môžeme usudzovať, že išlo o démonické sily v pozadí týchto praktík. Mŕtvy musel mať všetkého dostatok, aby ho nenapadlo vrátiť sa. Všadeprítomný strach vyplýval aj z obavy, že sa mŕtvy vráti a zoberie ich so sebou. Päť dní po smrti už bolo zakázané mŕtveho čo i len spomínať! Definitívne ho vytesnili z kolektívnej pamäte. Táto desivá a neúčtivá predstava predkov ako škodcov zo záhrobia, zabraňujúca prejaviť svojim rodičom akýkoľvek cit po smrti, dáva tušiť, s kým sa stretli španielski conquistadori pri svojom príchode do Ameriky.

Duša mala u Mayov rôzne podoby a len niektoré boli nesmrteľné. Podsvetie bolo temné a studené miesto, ktorým duša putovala, kým neprišla na rázcestie a pokračovala do niektorého horeuvedeného neba.

II. časť: <http://christianitas.sk/posmrtny-zivot-ake-boli-o-nom-predstavy-pred-prichodom-jezisa-krista-ii/>

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/posmrtny-zivot-ake-boli-o-nom-predstavy-pred-prichodom-jezisa-krista-i/>